

Protection law on "Corona Virus" 2019 (Covid-19)

Narong Chaitiang*

Received: June 10, 2020; accepted: August 11, 2020

Abstract

This paper aimed to study relevant laws related to law enforcement according to the Communicable Disease Act, 2558 B.E., which was implemented on March 1, 2020. Ministry of Public Health reported on cases of Novel Coronavirus (2019-nCoV) situation, as of January 31, 2020. This law was considered a law of international sanitation regulations (International Health Regulation: IHR), issued by the World Health Organization in 2005. The essence of this law is as followed: prescribing of monitoring measures, indicating role of central agencies to coordinate with the World Health Organization, measures on quarantine and detention, and sanitation measures relating to international travel by ships and aircraft.

Thailand reported on COVID-19 situation, as of 7 March 2020, with 31 confirmed patients who were cured, 18 were still hospitalized, and 1 death. Currently, there were 50 confirmed infected patients in Thailand, ranking 25th in the world. From January 3 - March 6, a total of 4,234 cases had to be monitored and investigated, with 175 confirmed cases from every checkpoint, and 4,059 cases came on their own to be treated at hospitals. The situation was likely to become an epidemic in Thailand.

The author compiled related laws, ministerial announcements, measures, and guidelines for resolving problems related to COVID-19, for the benefits of surveillance, prevention and control of dangerous communicable diseases, through cooperation, power of authorization, and social responsibility. Recommendations are: washing hands regularly with soap and water. or alcohol gel; avoiding of touching your eyes, nose, or mouth, unnecessarily with your hands; and strictly follow the precaution instructions of "Eating hot food, using your own spoon, wash your hands with soap, and keep physical distancing" strictly.

Keywords: Protection law, Corona virus, Communicable Disease Act 2015

* Lecturer Public Health, School of Medicine, University of Phayao.

*Corresponding author: narongku69@gmail.com

กฎหมายคุ้มครอง "โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019"

ณรงค์ ใจเที่ยง*

วันที่รับบทความ 10 มิ.ย. 2563; วันที่ตอบรับบทความ 9 สค. 2563

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 มีผลบังคับใช้ 1 มีนาคม 2563 โดยกระทรวงสาธารณสุข รายงานข่าวกรณีไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (novel coronavirus 2019, 2019-nCoV) สถานการณ์ ณ วันที่ 31 มกราคม 2563 กฎหมายฉบับนี้ถือว่าเป็นกฎหมายอนุวัติการกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulation: IHR) ที่ออกโดยองค์การอนามัยโลกเมื่อปี พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) สำคัญของกฎหมายฉบับนี้คือ มีการกำหนดมาตรการเฝ้าระวัง การกำหนดบทบาทของหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับองค์การอนามัยโลก มาตรการแยกกักและกักขัง มาตรการสุขอนามัยเกี่ยวกับการสัญจรระหว่างประเทศทั้งทางเรือและอากาศยาน

ประเทศไทยรายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 (COVID-19) วันที่ 7 มีนาคม 2563 ประเทศไทยมีผู้ป่วยยืนยันที่รักษาหายแล้ว 31 ราย ยังรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล 18 ราย เสียชีวิต 1 ราย ผู้ป่วยสะสมในประเทศไทยขณะนี้ 50 ราย โดยประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 25 ของโลกทั้งนี้ นับจากวันที่ 3 มกราคม – 6 มีนาคม มีผู้ป่วยเข้าเกณฑ์สอบสวนต้องเฝ้าระวังสะสมทั้งหมด 4,234 ราย คัดกรองจากทุกด้าน 175 ราย มารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอง 4,059 ราย และมีแนวโน้มการระบาดใหญ่เข้าสู่ประเทศไทย

ผู้เขียนจึงได้รวบรวมกฎหมาย ประกาศ มาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 (COVID-19) โดยมาตรการต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตราย สร้างความร่วมมือ อำนาจสั่งการ และความรับผิดชอบต่อสังคม ข้อเสนอแนะคือ หมั่นล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจลล้างมือ ไม่นำมือมาสัมผัสตา จมูก ปาก โดยไม่จำเป็น และปฏิบัติตามคำแนะนำ “กินร้อน ช้อนกู อยู่นิ่งๆ” อย่างเคร่งครัด

คำสำคัญ: กฎหมายคุ้มครอง,ไวรัสโคโรนา,พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

* อาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

*ผู้ส่งบทความ: narongku69@gmail.com

บทนำและสภาพปัญหา

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (coronavirus 2019) ที่ก่อโรคปอดอักเสบ (pneumonia) ในเมืองอู่ฮั่น (Wuhan) มณฑลหูเป่ย์ (Hubei) ประเทศจีน เริ่มจากช่วงปลายปี ค.ศ. 2019 จนถึงปัจจุบันในช่วงแรกคาดว่า เป็นการติดเชื้อจากสัตว์สู่คน เมื่อมีข่าวการระบาดนี้ ทั่วโลกก็เฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะมีประสบการณ์มาจากโรคทางเดินหายใจร้ายแรงที่เกิดจากไวรัสโคโรนา ได้แก่ โรคซาร์ (severe acute respiratory syndrome, SARS) ที่ระบาดในช่วงปี ค.ศ. 2002-2003 ซึ่งมีสาเหตุจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ SARS-CoV ที่เป็นไวรัสโคโรนาข้ามสปีชีส์จากค้างคาวผ่าน civet cat (ชะมด) มาติดเชื้อในคน โดยเริ่มระบาดจากประเทศจีน และกระจายไปทั่วโลก มีผู้ติดเชื้อกว่าแปดพันคน อัตราการตายร้อยละ 10 และเพิ่มเป็นร้อยละ 50 ในผู้สูงอายุ ต่อมาในปีค.ศ. 2012-2014 ก็มีการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ชื่อ Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV) ที่เป็นไวรัสโคโรนาข้ามสปีชีส์จากค้างคาวผ่านอูฐมาติดเชื้อในคน เริ่มจากผู้ป่วยในประเทศซาอุดีอาระเบีย มีผู้ติดเชื้อรวม 1,733 คน อัตราการตายร้อยละ 36 ไวรัสโคโรนา เป็นไวรัสที่มีขนาดใหญ่ที่สุดที่มีสารพันธุกรรมเป็นอาร์เอ็นเอ และมีเปลือกหุ้มด้านนอกที่ประกอบด้วยโปรตีนคลุมด้วยกลุ่มคาร์โบไฮเดรตเป็นปุ่มๆ (spikes) ยื่นออกไปจากอนุภาคไวรัส ทำให้เมื่อดูด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน จะเห็นเป็นเหมือนมงกุฎ (ภาษาละติน corona แปลว่า crown หรือ มงกุฎ) โคโรนาคือเชื้อไวรัสที่มีรูปร่างคล้ายมงกุฎ พบครั้งแรกกลางทศวรรษที่ 1960 โดยมีเชื้อไวรัสโคโรนาอยู่ 4 สายพันธุ์ใหญ่ๆ ด้วยกัน แต่ตัวที่ระบาดมากที่สุดคือ SARS-CoV พบครั้งแรกที่ประเทศจีน ปี ค.ศ. 2002-2003 ซึ่งได้ระบาดไปทั่วโลกและมีอัตราการเสียชีวิตสูง ต่อมาพบเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ MERS-CoV เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศซาอุดีอาระเบีย ในแถบตะวันออกกลาง จนกระทั่งล่าสุดพบล้อมรอบจึงเป็นที่มาของชื่อเชื้อไวรัสในกลุ่มนี้ที่มีสมาชิกหลากหลาย ติดเชื่อก่อโรคได้ในคน และสัตว์หลายชนิด เช่น สัตว์ปีก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (ม้า วัว แมว สุนัข ค้างคาว กระต่าย หนู อูฐ และสัตว์ป่าอื่นๆ) และสัตว์เลื้อยคลาน เช่น งู ดังนั้น ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ที่ก่อโรคในสัตว์ทั้งระบบทางเดินหายใจและทางเดินอาหาร อาจแพร่มาสู่คนและก่อโรคในคนได้ (zoonotic infection) ไวรัสโคโรนา ถูกแบ่งเป็น 4 ยีนส์ คือ Alphacoronavirus, Betacoronavirus, Gammacoronavirus และ Deltacoronavirus โดยไวรัสโคโรนาที่ก่อโรคในคนที่ทำให้มีอาการของระบบทางเดินหายใจที่ไม่รุนแรง และมักมีการติดเชื้อแบบไม่มีอาการ จัดอยู่ในยีนส์

Alphacoronavirus ส่วนไวรัสโคโรนาที่ก่อโรครุนแรงในคนและข้ามสปีชีส์มาจากสัตว์ เช่น SARS-CoV และ MERS-CoV จัดอยู่ในยีนัส Betacoronavirus ไวรัสโคโรนามีสารพันธุกรรมเป็นอาร์เอ็นเอจึงมีโอกาสมากขึ้นที่จะกลายพันธุ์สูง และสามารถก่อการติดเชื้อข้ามสปีชีส์ได้มากขึ้นในสถานที่ที่นำสัตว์เหล่านี้มาอยู่รวมกันอย่างหนาแน่น ดังเช่น ในตลาดค้าสัตว์เพื่อเป็นอาหาร ที่เป็นแหล่งแพร่เชื้อ SARS-CoV จาก civet cat สู้คน (คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563)

“โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” ที่เมืองอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ตอนกลางของประเทศจีน โดยบริเวณที่พบผู้ป่วยมากที่สุดและคาดว่าจะเป็นที่รังของโรค คือ ตลาดอาหารทะเลและสัตว์หายากในเมือง ซึ่งได้แพร่กระจายไปในหลายเมืองในประเทศจีนและหลายประเทศ เช่น ไทย เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในประเทศไทยเอง ผู้ป่วยรายแรกที่พบนั้นเป็นนักท่องเที่ยวหญิงชาวจีนอายุ 61 ปี จากเมืองอู่ฮั่น ซึ่งมีอาการไข้หนาวสั่น ปวดศีรษะและเจ็บคอสามวันก่อนเดินทางมาที่ประเทศไทย ต่อมาได้เดินทางมาพร้อมครอบครัวเพื่อท่องเที่ยว เมื่อเดินผ่านเครื่องตรวจจับความร้อนที่สนามบิน (thermo scan) จึงพบว่า มีไข้ และถูกส่งตัวไปนอนรักษาที่โรงพยาบาลทันที อีกสองวันต่อมา ทางโรงพยาบาลสามารถแยกเชื้อโดยวิธีการทางโมเลกุลได้ว่าเป็นเชื้อ “ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019” จึงรายงานไปที่องค์การอนามัยโลก และประเทศไทยได้ประกาศว่าเป็นประเทศแรกนอกเหนือจากประเทศจีน ที่มีผู้ป่วยไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ วิธีสังเกตอาการ หากได้รับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา จะมีอาการเริ่มแรกคือ มีไข้ ตามมาด้วยอาการไอแห้ง ๆ หลังจากนั้นราว 1 สัปดาห์จะมีปัญหาหายใจติดขัด ผู้ป่วยอาการหนักจะมีอาการปอดบวมอักเสบร่วมด้วย หากอาการรุนแรงมากอาจทำให้อวัยวะภายในล้มเหลว ขณะที่กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข แนะนำว่า หากผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงการระบาดของโรคมีอาการไข้ ร่วมกับอาการทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ ควรรีบพบแพทย์ทันที(สุขภาพดีกับรามา, 2563)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือ 2019-nCoV จากประเทศจีน นับจากที่มีการรายงานครั้งแรกเมื่อ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2019 นั้น พบผู้ป่วยโรคปอดอักเสบที่ไม่รู้สาเหตุในเมืองอู่ฮั่นเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ต่อมาได้มีการรายงานเป็นทางการเมื่อวันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 2020 ว่าโรคปอดอักเสบที่ระบาดที่อู่ฮั่น มีสาเหตุจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่

2019 (novel coronavirus 2019, 2019-nCoV) และพบการแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ ประเทศจีนได้ทำการสืบสวนหาแหล่งแพร่เชื้อของการระบาดในครั้งใหม่ที่เมืองอู่ฮั่น จากผู้ติดเชื้อกลุ่มแรกที่เป็นคนงานและลูกค้าของตลาดขายส่งอาหารทะเลฮั่นนาน (Huanan Seafood Wholesale Market) โดยที่ตลาดสดนี้ นอกจากขายอาหารทะเลแล้ว ยังขายเนื้อสัตว์ และสัตว์ที่ใช้ทำอาหารที่ยังมีชีวิต เช่น เป็ด ไก่ ลา แกะ หมู อูฐ สุนัขจิ้งจอก งู แบดเจอร์ หนูอ้วน เฮดจ์ฮอก แต่ระยะแรกตรวจไม่พบเชื้อ 2019-nCoV ในตัวอย่างตรวจจากสิ่งแวดล้อมและอาหารทะเลที่ได้จากตลาดขายส่งอาหารทะเลฮั่นนาน อย่างไรก็ตาม พบผู้ป่วยที่มีประวัติว่าไม่ได้เข้าไปที่ตลาดแห่งนี้เลย รายงานผลการตรวจหาลำดับเบสของสารพันธุกรรมอาร์เอ็นเอส่วนเปลือก (glycoprotein spikes) ของเชื้อ 2019-nCoV (MN908947) ที่ได้จากผู้ป่วย พบว่าไวรัสนี้อยู่ในยีนัส Betacoronavirus ซึ่งเป็นยีนัสเดียวกับ SARS-CoV และ MERS-CoV ซึ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับสารพันธุกรรมของไวรัสโคโรนาจากคนและสัตว์ต่างๆ จำนวน 271 สายพันธุ์ พบว่าเชื้อ 2019-nCoV เป็นไวรัสที่เกิดจากการผสมสารพันธุกรรมระหว่างไวรัสโคโรนาของค้างคาวกับไวรัสโคโรนาของงูเห่า (Chinese cobra, *Naja Atra*) จึงทำให้ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 นี้แพร่เชื้อข้ามสปีชีส์จากงูเห่ามายังคนได้ โดยเริ่มแรกจากคนงานและลูกค้าในตลาดเริ่มติดเชื้อมาก่อน และต่อมาเชื้อมีการกลายพันธุ์มากขึ้น จึงสามารถติดต่อจากคนสู่คน รายงานถึงวันที่ 24 มกราคม คศ. 2020 มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ในประเทศจีนจำนวน 571 ราย เสียชีวิต 18 ราย โดย 17 รายอยู่ในเมืองอู่ฮั่น และอีก 1 ราย เสียชีวิตนอกเมืองอู่ฮั่นที่มณฑลเหอเป่ย์ (Hebei) ส่วนใหญ่เสียชีวิตเป็นผู้สูงอายุ รายงานการพบผู้ติดเชื้อ 2019-nCoV นอกประเทศจีนจำนวน 10 ราย คือจากประเทศไทย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง มาเก๊า และล่าสุดจากสหรัฐอเมริกา โดยทั้งหมดมีประวัติการเดินทางจากเมืองอู่ฮั่น และในประเทศจีนเองก็มีการรายงานผู้ติดเชื้อ 2019-nCoV ที่เมืองอื่นนอกจากอู่ฮั่นแล้ว เช่น กวางตุ้ง ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เป็นต้น จากการประชุมขององค์การอนามัยโลกเมื่อวันที่ 23 มกราคม คศ. 2020 ได้แถลงว่า ตอนนี้ยังไม่ประกาศ Global health emergencies โดยให้มีการป้องกันระมัดระวังอย่างพิเศษในพื้นที่การระบาดของประเทศจีน ซึ่งทางประเทศจีนได้ประกาศปิด (lockdown) เมืองอู่ฮั่น ควบคุมการเดินทางจากเมืองนี้ และได้ขยายมาปิดเมืองหวางกาน (Huanggang) ที่อยู่ติดกับอู่ฮั่นห่างออกมาทางตะวันออก 30 ไมล์ และจะไม่มีการฉลองเทศกาลตรุษจีนในที่สาธารณะของกรุงปักกิ่ง (ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563)

มาตรการทางกฎหมายภายใน

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ตามกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐมีอำนาจอธิปไตยที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรได้(Oppenheim's International Law,2008) อำนาจอธิปไตยที่ว่่านี้แสดงออกโดยผ่านกฎหมายคนเข้าเมือง(Immigration law) ซึ่งทุกประเทศก็มีกฎหมายเช่นว่่านี้ การควบคุมคนต่างด้าวเพื่อสกัดการแพร่เชื้อโรคนี้อาจควบคุมทั้งขาเข้า (entering) และขาออก (leaving) โดยหากพบคนต่างด้าวที่สงสัยว่าอาจติดเชื้อก็อาจมีการกักกันผู้นั้นได้สำหรับกฎหมายไทยคือ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 กฎหมายนี้จะบัญญัติคุณสมบัติของคนต่างด้าวไว้ว่าหากมีคุณสมบัติบางอย่างจะเข้ามาในราชอาณาจักรไทยไม่ได้ และหนึ่งในนั้นก็คือเรื่องสุขอนามัย ฉะนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงมีบทบาทสำคัญในการห้ามมิให้คนต่างด้าวที่เป็นโรคติดต่อเข้ามาในราชอาณาจักรไทย (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา,2522)

พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

กฎหมายฉบับนี้ถือว่าเป็นกฎหมายอนุวัติการกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulation: IHR) ที่ออกโดยองค์การอนามัยโลกเมื่อปี พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) สำระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้คือ มีการกำหนดมาตรการเฝ้าระวัง การกำหนดบทบาทของหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับองค์การอนามัยโลก มาตรการแยกกักและกักขัง มาตรการสุขอนามัยเกี่ยวกับการสัญจรระหว่างประเทศทั้งทางเรือและอากาศยาน (ราชกิจจานุเบกษา,2558) ราชกิจจานุเบกษาประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องชื่ออาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2563 โดยประกาศให้โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตราย

มาตรา 31 เจ้าบ้าน ผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล เจ้าของสถานประกอบการหรือสถานที่ใด ๆ ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่กรณีที่มีผู้ต้องสงสัย หรือผู้ป่วยผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท
มาตรา 50

มาตรา 34 (1) ให้เจ้าพนักงานหรือผู้มีอำนาจ ดำเนินการให้ผู้ต้องสงสัย หรือผู้ป่วยโควิด 19 มารับการตรวจ การชันสูตร แยกกัก กักกัน คุมไว้สังเกต ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน ควบคุมโรคติดต่อ มีโทษปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท มาตรา 51

มาตรา 35 กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อป้องกันการแพร่ของโรคโควิด ให้ผู้มีอำนาจผู้ว่าราชการ
สั่งปิดสถานที่ต่าง ๆ สั่งห้ามไปในสถานที่ชุมชน สถานศึกษาผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่า
ราชการ มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 52
มาตรา 39 (5) ห้ามเจ้าของหรือผู้ควบคุมพาหนะนำผู้เดินทาง ซึ่งไม่ได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน
โรค เข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท มาตรา 51

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนด การบริหารราชการใน
สถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 6) โดยข้อกำหนดดังกล่าวใช้บังคับการบริหาร การ
ป้องกันและการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มีข้อปฏิบัติแก่ส่วนราชการทั้งหลาย ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 การผ่อนคลายเป็นการดำเนินการหรือทำกิจกรรมบางอย่างได้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก
สะดวกแก่ประชาชนในการทำกิจกรรมด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต ตลอดจนด้านการออก
กำลังกายหรือการดูแลสุขภาพสภาพอันเป็นการช่วยป้องกันโรคได้ทางหนึ่ง ภายใต้บังคับ
ข้อกำหนดว่าด้วยการห้ามออกนอกเคหสถาน และภายใต้มาตรการป้องกันโรคและคำแนะนำของ
ทางราชการให้สถานที่สถานประกอบการหรือกิจกรรมซึ่งรัฐอนุญาตให้เปิดบริการหรือมีนโยบาย
สนับสนุนให้เปิดดำเนินการได้อยู่ก่อนแล้วตามข้อ 12 แห่งข้อกำหนด (ฉบับที่ 1) ลงวันที่ 25
มีนาคม พ.ศ. 2563 เช่น ธนาคาร โรงงาน สถานบริการเชื้อเพลิง บริการส่งสินค้าและอาหารตาม
สั่งยังคงเปิดดำเนินการต่อไปได้เช่นเดิม ส่วนสถานที่ สถานประกอบการหรือกิจกรรมใดซึ่งเคยมี
ข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งให้ปิดหรือจำกัดการดำเนินการชั่วคราวหรือเคยผ่อนผันโดยมี
เงื่อนไขไว้ ในระยะแรกนี้ให้เปิดดำเนินการได้ทั่วราชอาณาจักรตามความสมัครใจและความพร้อม
ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป ดังต่อไปนี้ กิจกรรมด้านเศรษฐกิจและการ
ดำเนินชีวิต กิจกรรมด้านการออกกำลังกายหรือการดูแลสุขภาพ

ข้อ 2 ให้เจ้าของหรือผู้จัดการสถานที่ตามข้อ 1 (1) หรือ (2) ทุกประเภทมีหน้าที่
รับผิดชอบการดูแลสุขภาพความสะอาดของสถานที่ ภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้ และจัดให้มีมาตรการ
ป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด เช่น การเว้นระยะห่างทางสังคม การสวมหน้ากากอนามัย
การตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดระบบอื่น ๆ ให้เป็นไปตามคำแนะนำ เงื่อนไข
และเงื่อนไขเวลาที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือทางราชการกำหนด เช่น
การให้เข้าใช้บริการโดยนัดหรือแจ้งล่วงหน้า การไม่ให้ผู้ใช้บริการหลายคนรออยู่ในสถานที่
เดียวกัน การจำกัดจำนวนผู้ใช้บริการในแต่ละคราว และเวลาการเข้าใช้บริการ ทั้งนี้ พนักงาน

เจ้าหน้าที่สามารถเข้าตรวจและให้คำแนะนำ หรือตักเตือนห้ามปรามได้ตลอดเวลา หากพบว่ามี การฝ่าฝืนหรือเป็นอันตรายต่อการป้องกันการแพร่ของโรค ให้เสนอผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่า ด้วยโรคติดต่อสั่งปิดสถานที่นั้นเฉพาะราย (ราชกิจจานุเบกษา,2563)

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 มีผลบังคับใช้ 8 กันยายน 2558 เพื่อใช้ในการบริหารสถานการณ์ การเฝ้าระวังโรค Covid-19 หากพบผู้มีเหตุ สงสัยว่าป่วย หรือมีอาการป่วยต้องแจ้งทันที เช่น มีไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือปอดอักเสบ และมีประวัติเพิ่งเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงที่มีการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ต้องแจ้ง ทันทีการเฝ้าระวังโรค Covid-19 ฝ่าฝืน ปรับไม่เกิน 20,000 บาท โดยกฎหมายตาม พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 มีส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ

มาตรา 31 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้ง

มาตรา 32 ในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย / โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดที่ เกิดขึ้น (มีผลบังคับใช้ 22 ธ.ค. 2560) ฝ่าฝืน ปรับไม่เกิน 20,000 บาทการป้องกัน-ควบคุมโรค

มาตรา 34 เจ้าพนักงานควบคุมติดต่อโรค ดำเนินการเอง/ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใด ดำเนินการนำผู้ที่เป็น หรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรค มารับการตรวจ ชันสูตร แยกกัก คุมไว้สังเกต ผู้มี ความเสี่ยงจะติดโรคมารับเสริมสร้างภูมิคุ้มกันกำจัด แก๊สปรับปรุง ที่อยู่อาศัย สถานที่ต่าง ๆ พาหนะ หรือทำลายสิ่งใด ๆ ที่มีเชื้อโรค ให้ถูกสุขลักษณะ รวมไปถึงจนถึงกำจัดสัตว์ แมลง เป็นต้น ห้ามเข้าไปในสถานที่ พาหนะ ที่สงสัยว่ามีโรคเกิดขึ้นฝ่าฝืนมีโทษตั้งแต่ ปรับไม่เกิน 20,000 บาท จนถึงจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับการป้องกัน-ควบคุมโรค

มาตรา 35 ผู้ว่าราชการจังหวัด/กทม. กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน สั่งให้ผู้ที่เป็น/สงสัยว่า เป็นโรค หยุดประกอบอาชีพเป็นการชั่วคราว อาทิ ปิดตลาด, ปิดสถานที่ประกอบ/จำหน่าย อาหาร, ปิดโรงงาน, ปิดสถานศึกษา, ปิดโรงแรมสรรพ, สถานที่ชุมนุม ฯลฯ ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับการป้องกัน-ควบคุมโรค

มาตรา 39 เจ้าของ/ผู้ควบคุม พาหนะเมื่อมีเหตุสงสัยว่าพาหนะมาจากท้องที่หรือเมือง ทำไดโนกราชอาณาจักรที่มีการระบาดของโรค เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด้านติดต่อ ระหว่างประเทศ ต้องทำตามกฎดังนี้ เจ้าของ/ผู้ควบคุม พาหนะ แจ้งกำหนดการ ยื่นเอกสารต่อ เจ้าพนักงาน และต้องได้รับการตรวจสอบก่อนว่าถูกสุขลักษณะ ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาทการป้องกันควบคุมโรค

มาตรา 39 ท้องที่ หรือเมืองทำไดโนกราชอาณาจักรเป็นเขตโรคติดต่อเมื่อรัฐมนตรี ประกาศให้ท้องที่ หรือเมืองทำไดโนกราชอาณาจักรเป็นเขตโรคติดต่ออันตรายเจ้าพนักงาน

ประจำด้านต้อง กำจัด ป้องกัน และควบคุมการแพร่ของโรค ห้ามผู้ใดเข้าไป หรือนำสิ่งของ เครื่องใช้ที่มีเหตุสงสัยว่าเป็นสิ่งติดโรคเข้าไปหรือออกจากพาหนะ สำหรับผู้ที่เดินทางมากับพาหนะ ให้รับการตรวจทางการแพทย์ แยกกักตัวไว้สังเกต ในสถานที่และระยะเวลาที่กำหนดฝ่าฝืน ปรับ ไม่เกิน 20,000 บาท – จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับยกเล็ก ได้เมื่อสภาวะการณ์ของโรคสงบลงหรือมีเหตุสมควร

มาตรา 41 เจ้าของพาหนะ หรือ ผู้ควบคุมพาหนะเจ้าของพาหนะ หรือ ผู้ควบคุมพาหนะ ต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งผู้เดินทางมากับพาหนะนั้น เพื่อแยกตัวไว้คุมสังเกต รวมไปถึงจนถึงออกค่าใช้จ่ายเลี้ยงดู รักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องค่าใช้จ่ายเป็นไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ

มาตรา 42 เจ้าพนักงานควบคุมโรค ๆ มีอำนาจสั่งในกรณีพบว่าผู้เดินทางป่วย หรือเข้า ข่ายเสี่ยง ต้องสงสัยว่าเป็นโรค หรือพาหนะนำโรค เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด้าน ควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ มีอำนาจสั่งให้บุคคลดังกล่าว ถูกแยกกัก กักกัน คุมสังเกต หรือ ได้รับสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยค่าใช้จ่ายผู้เดินทางต้องเป็นผู้รับผิดชอบ (ราชกิจจานุเบกษา ,2558)

การประกาศยกระดับให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตรายโดยนาย อนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ลงนามใน ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) ซึ่งมี ผลบังคับใช้ 26 กุมภาพันธ์ 2563 จากนั้น นายแพทย์โสภณ เอี่ยมศิริถาวร ผู้อำนวยการกอง โรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค อธิบายถึงประกาศฉบับดังกล่าวว่า หากมีผลบังคับใช้ ทั้ง ประชาชน ผู้ประกอบการ เช่น โรงแรม มีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องรายงานและแจ้งเมื่อสงสัยหรือ มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเป็นโรคติดต่ออันตราย ในกรณีเดินทางกลับมาจากพื้นที่ที่มีการระบาด หรือมีโอกาสใกล้ชิดกับผู้ป่วย เมื่อมีอาการไข้ หรืออาการเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ ต้องให้ ข้อมูลที่เป็นจริงกับแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ขั้นตอนของการซักประวัติ เพื่อช่วยใน การรักษาและป้องกันตนเองด้วย "ถ้ากฎหมายมีผลแล้ว การไม่แจ้งจะมีโทษปรับ เป็นมูลค่า 20,000 บาท" ส่วนการติดตามผู้สัมผัสเสี่ยงสูงกับกลุ่มผู้ป่วยโรคโควิด-19 ที่เป็นครอบครัวผู้ป่วยที่ เดินทางกลับจากญี่ปุ่น และหลานอีกหนึ่งคน รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข เผยว่าได้มีการ ติดตามครบทุกคนแล้ว ทั้งคนในครอบครัว เพื่อนร่วมกรุ๊ปทัวร์ บุคลากรทางการแพทย์ เพื่อนร่วม ชั้นเรียน จำนวน 101 คน ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการเป็นลบ ไม่ติดเชื้อ 97 คน อีก 4 คน เพิ่งมี การเก็บตัวอย่างไปตรวจ สำหรับอาการของครอบครัวนี้ อาการปลอดภัยดี และยังคงมีการติดตาม

อาการเป็นระยะ ในส่วนของประชาชนที่เดินทางในเที่ยวบินเดียวกันกับผู้ป่วยทั้ง 2 คนที่เดินทางกลับจากญี่ปุ่น หรือประชาชนในพื้นที่เขตดอนเมืองนั้น อย่างไรก็ตาม ธรรมชาติของโรคนี้ยังเป็นการติดต่อจากฝอยละอองขนาดใหญ่ในระยะ 1 เมตร การติดเชื้อมีการอยู่ใกล้ชิด 5 นาทีขึ้นไป จึงไม่ต้องกังวล สำหรับผู้ที่เดินทางกลับจากต่างประเทศ หลังจากเดินทางขอความร่วมมือในการคัดกรองที่ด่าน ถ้าไม่มีการป่วยขอความร่วมมือให้สังเกตอาการที่บ้านให้ครบ 14 วัน แต่ถ้ามีอาการไอ ไข้ ถึงไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล ส่วนการที่มีบางบริษัทให้พนักงานที่กลับจากต่างประเทศไปตรวจห้องปฏิบัติการในระยะ 2-3 วัน นั้น แนะนำให้สังเกตอาการก่อนเป็นคำแนะนำแรก หากมีอาการป่วยจึงไปพบแพทย์ อย่างไรก็ตาม กรณีที่ต้องมีการตรวจเร่งด่วนคือต้องเป็นผู้อยู่ใกล้ชิดผู้ติดเชื้อ (BBC, 2020) ดังนั้นเพื่ออำนวยความสะดวกและเพื่อให้ตรวจหาผู้ป่วยโรคโควิด 19 ได้อย่างรวดเร็วและควบคุมสถานการณ์การระบาดได้ โดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) เป็นการระบุโรคติดต่อชนิดใหม่ที่เกิดขึ้นและเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคอันตราย และอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

หน้า ๑

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๔๘ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตราย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๔) ของข้อ ๑ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย พ.ศ. ๒๕๕๙

“(๑๔) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือมีอาการของโรคปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลว และอาจถึงขั้นเสียชีวิต”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

มาตรการที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติสำหรับการแยกเพื่อสังเกตอาการ ณ ที่พักอาศัย (Self-Quarantine at Home)กรณีนักเรียน นักศึกษา ที่เดินทางกลับจากพื้นที่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (กระทรวงสาธารณสุข,2563)

1.การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาก่อนนักเรียนเดินทางกลับ

1.1 สถานศึกษากำหนดสถานที่เพื่อแยกสังเกตอาการเป็นเวลา 14 วันสามารถแยกห้องนอนห้องน้ำของผู้ป่วยและบุคคลอื่นๆ มีอากาศที่ถ่ายเทดี มีอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อทั้งของผู้เดินทางกลับและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมอาคาร เช่น หน้ากากอนามัย สบู่ เจลแอลกอฮอล์ ถุงมือสามารถติดต่อกับโรงพยาบาลได้ดีและเดินทางมาโรงพยาบาลได้สะดวกด้วยพาหนะส่วนบุคคลหรือพาหนะของสถานศึกษามีระบบทำความสะอาดและเก็บขยะ หากมีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดหอพักนักศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่ระบาด เช่น แม่บ้านในหอพัก ควรใส่ชุดป้องกันร่างกาย ได้แก่ หน้ากากอนามัย หมวกคลุมผม แว่นตากันลม ถุงมือยาว รองเท้าบูท และผ้ากันเปื้อนพลาสติก

1.2 หากสถานศึกษาจัดที่พักให้ผู้เดินทางกลับ ก่อนเข้าที่พักต้องมีการคัดกรองอาการโดยใช้เทอร์โมมิเตอร์วัดอุณหภูมิทางผิวหนังแบบมือถือ (Hand held thermometer)

1.3 หากสถานศึกษาไม่สามารถจัดหาสถานที่ได้จำเป็นต้องแยกสังเกตอาการของผู้เดินทางกลับที่บ้าน ต้องชี้แจงผู้เดินทางกลับและครอบครัวถึงความจำเป็นในการแยกสังเกตอาการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวและหมายเลขโทรศัพท์ผู้ประสานงาน

1.4 กำหนดผู้ประสานงานของสถานศึกษาในการติดต่อนักศึกษาที่เดินทางกลับมาและหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ โดยวางระบบติดตามอาการร่วมกัน

1.5 เตรียมความพร้อมหลักสูตรการเรียนที่บ้านสำหรับผู้เดินทางกลับ หรือระบบการเรียนชดเชยหากนักศึกษาต้องขาดเรียนระหว่างแยกสังเกตอาการ

2. ข้อปฏิบัติของผู้เดินทางกลับจากพื้นที่ระบาดทางเครื่องบิน

ให้ความร่วมมือกับระบบการคัดกรองผู้เดินทางเพื่อควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศหากมีอาการไข้หรือ อาการไอ จามมีน้ำมูก เจ็บคอ ให้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศทราบทันที กรณีวัดอุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียส จะได้รับการแยกตัวมาตรวจซ้ำหากยังมีไข้จะส่งโรงพยาบาลเพื่อตรวจวินิจฉัยและรักษาตามระบบ

3. ข้อปฏิบัติของผู้เดินทางกลับจากพื้นที่ระบาด0ระหว่างสังเกตอาการที่บ้าน/ที่พักเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อไปสู่คนอื่นๆ

- ให้อยู่คนเดียวที่บ้าน เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาที่มีการรวมคนจำนวนมาก
- นอนแยกห้องกับบุคคลอื่นในบ้าน ไม่ออกไปนอกบ้าน ไม่เดินทางไปที่ชุมชนหรือที่สาธารณะอย่างน้อย 14 วัน นับจากวันเดินทางกลับจากพื้นที่ระบาด รับประทานอาหารแยกจากผู้อื่น เช่น แยกสถานที่ หรือ รับประทานอาหารเวลากับผู้อื่นไม่ใช่ของใช้ส่วนตัว เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ ร่วมกับผู้อื่น ล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่อย่างน้อย 20 วินาที กรณีไม่มีน้ำและสบู่ ให้ลูบมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ความเข้มข้นอย่างน้อย 60% สวมหน้ากากอนามัย และอยู่ห่างจากคนอื่นๆ ในบ้านประมาณ 1-2 เมตรหรืออย่างน้อยประมาณหนึ่งช่วงแขน หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดบุคคลอื่นในที่พักอาศัย โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่าง ๆ การทิ้งหน้ากากอนามัยใส่ถุงพลาสติกปิดสนิทก่อนทิ้งลงในถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด และทำความสะอาดมือด้วย แอลกอฮอล์เจล หรือน้ำและสบู่ทันที ปิดปากจมูกด้วยกระดาษทิชชูทุกครั้งเมื่อจาม โดยปิดถึงคาง แล้วทิ้งทิชชูลงในถุงพลาสติกและปิดปากถุงให้สนิทก่อนทิ้ง หรือ ใช้แขนเสื้อปิดปากจมูกเมื่อไอหรือจาม และ ทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำและสบู่ทันที

4. วิธีการสังเกตอาการ ณ ที่พักอาศัยและแนวทางปฏิบัติเมื่อมีอาการป่วย

- ให้ผู้เดินทางกลับ วัดไข้ทุกวันเช้าและเย็น และสังเกตอาการระบบทางเดินหายใจ

1) อาการไข้ ได้แก่

วัดอุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป หรือ

มีอาการสงสัยว่ามีไข้ ได้แก่ ตัวร้อน ปวดเนื้อปวดตัว หนาวสั่น

2) อาการระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ ไอ น้ำมูก เจ็บคอ หายใจเหนื่อย หรือ หายใจลำบาก หากพบอาการป่วยข้อใดข้อหนึ่ง ให้รีบโทรศัพท์แจ้งผู้ประสานงานของสถานศึกษา หรือ หมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ หรือหมายเลขโทรศัพท์ตามบัตรสังเกตอาการ (health beware card) โดยแจ้งอาการและประวัติการเดินทาง

- หากเดินทางมาโรงพยาบาลโดยรถยนต์ส่วนตัว ให้เปิดหน้าต่างรถยนต์ไว้เสมอ และแจ้งอาการและประวัติการเดินทางที่เจ้าหน้าที่คัดกรองของโรงพยาบาล

5 ข้อปฏิบัติของผู้อยู่อาศัยร่วมบ้าน และการทำลายเชื้อในสิ่งแวดล้อมในบ้าน

- ทุกคนในบ้านควรล้างมือบ่อยครั้งที่สุที่สุด เพื่อลดการรับและแพร่เชื้อ โดยใช้ 0 น้ำ และสบู่อย่างน้อย 20 วินาที กรณีไม่มีน้ำและสบู่ ให้ลูบมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ความเข้มข้นอย่างน้อย 70%

- เผื่อระวังอาการเจ็บป่วยของผู้สัมผัสใกล้ชิดหรือสมาชิกในบ้าน ภายในระยะเวลา 14 วัน หลังสัมผัสผู้ป่วย

- นอนแยกห้องกับผู้เดินทางกลับ รวมถึงแยกใช้ห้องน้ำและพื้นที่ส่วนกลางในบ้าน
- ไม่รับประทานอาหารร่วมกันกับผู้เดินทางกลับ ให้แยกโต๊ะ หรือรับประทานอาหารคนละ

เวลา

- ไม่ใช่ของใช้ส่วนตัว เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ ร่วมกับผู้เดินทางกลับ

- หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดในระยะ 1 เมตร

• ทำความสะอาดบริเวณที่ผู้เดินทางกลับพัก เช่น เติง โต๊ะ บริเวณของใช้รอบ ๆ ตัวของผู้ป่วยรวมถึงห้องน้ำด้วยน้ำยาฟอกขาว 5% โซเดียมไฮโปคลอไรท์(น้ำยาฟอกขาว 1 ส่วนต่อน้ำสะอาด 99 ส่วน) หากผู้เดินทางกลับสามารถทำความสะอาดพื้นที่ของตนได้ให้ทำความสะอาดเอง

- ทำความสะอาดเสื้อผ้า ผ้าปูเตียง ผ้าขนหนู ฯลฯ ด้วยสบู่หรือผงซักฟอกธรรมดาและน้ำ หรือซักผ้าด้วยน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 60-90 °C

6 ข้อปฏิบัติของหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

- อนุญาตให้พนักงานที่เป็นผู้ปกครองลาเพื่อดูแลผู้ถูกแยกสังเกตอาการที่เป็นเด็กโดยอาจขอหลักฐานจากสถานศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต

สรุป

การใช้บังคับกฎหมายเพื่อเป็นการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) โดยสำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้มีคำสั่งที่ 76/2563 ลงวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2563 เรื่อง จัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เพื่อกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการบริหารสถานการณ์ตามกฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ในด้านสาธารณสุข ด้านเวชภัณฑ์ป้องกัน ด้านข้อมูล ด้านการชี้แจงการรับเรื่องร้องเรียน การต่างประเทศ มาตรการป้องกันและช่วยเหลือเยียวยา เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอันเกิดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ในการอำนวยความสะดวกต่างๆ ด้านการเตรียมความพร้อมป้องกัน ระวังภัยปัญหาโรคอุบัติใหม่ ที่เกิดขึ้นและมีแนวโน้มเกิดขึ้นเป็นระยะเวลานาน ดังนั้น บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ผู้ที่อุทิศตนให้กับการดำเนินการในสถานการณ์นี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน และปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การแพร่

ระบาดมีแนวโน้มลดลง และประเทศไทย คนไทยต้องชนะ ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้
ทำหน้าที่เต็มความสามารถภายใต้กฎหมายควบคุมสถานการณ์โควิด 19

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข.(2563).มาตรการที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติสำหรับการแยกเพื่อสังเกตอาการ ณ ที่
พักอาศัย (Self-Quarantine at Home)กรณีนักเรียน นักศึกษา ที่เดินทางกลับจากพื้นที่
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).สืบค้นจาก

https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/measure/mea_student_040363.pdf

กรุงเทพธุรกิจ. (2563).เปิดข้อกฎหมาย หลัง 'โควิด-19' เป็นโรคติดต่ออันตราย. 1 มีนาคม 2563.

สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/868625>

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563).ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (novel
coronavirus 2019, 2019-nCoV).ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล. <https://www.si.mahidol.ac.th/th/healthdetail.asp?aid=1410>

ไทยรัฐออนไลน์. (2563).สธ. เผยทดลองใช้ ผู้ป่วยปกปิดข้อมูล ป้องกันไวรัส "โควิด-19"ไทยรัฐออนไลน์.

27 ก.พ. 2563. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1781753>

ประชาชาติธุรกิจ.(2563). “ระยะ 3” ของการแพร่ระบาดไวรัส “โควิด-19” เป็นอย่างไร.ในประเทศ.

วันที่ 3 มีนาคม 2563. สืบค้นจาก <https://www.prachachat.net/general/news-427442>

ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช.(2563).ไวรัสโคโรนากับมาตรการทางกฎหมาย: ทางสองแพร่งระหว่าง Health
or Wealth.ประชาไท.16 กุมภาพันธ์ 2563. สืบค้นจาก

https://prachatai.com/journal/2020/02/86372#_ftnref9

ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.(2563).ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์
ใหม่ 2019 (novel coronavirus 2019, 2019-nCoV). เข้าถึงเมื่อ 6 มีนาคม 2563.

สืบค้นจาก <https://www.si.mahidol.ac.th/th/healthdetail.asp?aid=1410>

ราชกิจจานุเบกษา.(2558). พ.ร.บ โรคติดต่อ พ.ศ. 2558 นี้เป็นกฎหมายใหม่ที่ยกเลิกกฎหมายเก่าคือ
พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ. 2523. สืบค้นจาก

https://ddc.moph.go.th/uploads/ckeditor/c74d97b01eae257e44aa9d5bade97baf/files/001_1gcd.PDF

ราชกิจจานุเบกษา.(2563).ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่อ
อันตราย (ฉบับที่ 3)พ.ศ. 2563. 29 กุมภาพันธ์ 2563. สืบค้นจาก

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/048/T_0001.PDF

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2522). พ.ร.บ. คนต่างด้าว พ.ศ. 2522 มาตรา 12 (4) สำหรับ
รายชื่อของโรคติดต่อที่นั้จะปรากฏในกฎกระทรวง. สืบค้นจาก
<http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A402/%A402-20-9999-update.pdf>
- สุขภาพดีกับรามมา.(2563).วิธีป้องกันไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019.ประชาชาติธุรกิจ.วันที่ 17
กุมภาพันธ์ 2563. สืบค้นจาก <https://www.prachachat.net/rama-health/news-422339>.
- Azernews. (2020). Azerbaijan temporarily bans import of some products from China.
AzerNewsAz.29 January 2020. สืบค้นจาก
<https://www.azernews.az/business/161114.html>
- BBC. (2020). ไวรัสโคโรนา : เตรียมบังคับใช้กฎหมายโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตราย ปกปิดข้อมูลมี
โทษปรับ 20,000 บาท.27 กุมภาพันธ์ 2020. สืบค้นจาก
<https://www.bbc.com/thai/thailand-51656011>
- Oppenheim's International Law. (2008). (edited by Sir Robert Jennings and Sir Arthur
Watts), (USA: Oxford University Presss,2008), Vol 1: pp.987-988; Maurice Kamto,
Preliminary report on the expulsion of aliens, DOCUMENT A/CN.4/554,2005,
p.197
- Siranush Ghazanchyan.(2020). Armenia bans import of animal products from China.
Public Radio of Armenia.January 26, 2020. สืบค้นจาก
<https://en.armradio.am/2020/01/26/armenia-bans-import-of-animal-products-from-china/>
- The Jakarta Post.(2020). Indonesia reviews Chinese imports restrictions over coronavirus
concerns.Trade Minister Agus Suparmanto. (JP/Seto Wardhana). January 27,
2020. สืบค้นจาก <https://www.thejakartapost.com/news/2020/01/27/indonesia-reviews-chinese-imports-restrictions-over-coronavirus-concerns.html>